

EL COL·LECCIONISME DE TEMÀTICA TERRASSENCA (116) TÈXTEL (38). ELS SANYÉ I ELS VALLHONRAT (3)

(Continuació)

Amb la segona muller, Pau Vallhonrat tingué un altre fill, Miquel Vallhonrat i Vilaró, hisendat i fabricant com el seu pare i el seu germanastre, si bé d'envergadura més modesta. Miquel Vallhonrat esposà Gaietana Ballber i Ferrer, germana del també destacat fabricant i soci fundador de l'Institut Industrial, Salvador Ballber. Miquel Vallhonrat fou regidor tercer de l'Ajuntament, en l'alcaldia d'Agustí Galí i Galí. Vallhonrat va ser elegit el 1846 pel districte primer (exconvent) amb 18 vots de 22 votants d'un cens de 95 electors. A les eleccions parcials de febrer de 1868, per reemplaçar els vuit regidors destituïts per l'aixecament de republicans i liberals el 15 d'agost anterior, Miquel Vallhonrat fou novament elegit. Aquesta vegada, però, només va durar en el càrrec uns mesos, ja que la Junta Revolucionària va destituir l'Ajuntament complet el 7 d'octubre següent.

FÀBRICA DE
GÈNEROS DE PUNTO

N.º 1697-

MEDIA DEL PASEO, 26
TELEFONO, 6079

Manuel Vallhonrat

Tarrasa 2 de Noviembre de 1923.

Sr. Dn. Sebastián Cot. Sabadell.

Debe:

por los géneros detallados a continuación:

NOTA: Siempre revisar los hechos antes de hacer cargo de ellos, porque se puede responder a las facturas que puede haber en el tránsito, porción del mismo repase que los géneros referidos en esta orden.

DOZENAS	TALLAS	NÚMERO		PRECIO	PESETAS
	9 9½				
1	1	612	medias sedalina c/. 40-41-48	48	48-
½	½	"	" " blanco	48	24-
½	½	613	" " negro	53	26' 50-
					98' 50-

L'hereu i únic fill mascle del matrimoni Vallhonrat Ballber va ser Gaietà Vallhonrat, d'ofici confiter i d'ideologia carlina. El 1909 figurava com a sotspresident segon de la Comunió Tradicionalista de Terrassa. Gaietà Ballber es va casar amb Teresa Comerma i Torrella, filla del conegut mestre d'obres Pere Comerma i Rodó, de qui ja vam parlar recentment en estudiar la trajectòria dels Comerma i dels Matarí. Com ja hem dit amb més detall en tractar dels Sanyé, Gaietà Vallhonrat, el 1915, constituí amb els germans Josep Miquel i Josep Antoni Sañé la societat **Sañé Germans i Vallhonrat**, la gestió de la qual s'encarregà als dos germans Sañé. Encara que Gaietà Vallhonrat va morir l'any següent, l'empresa mantingué la mateixa raó social i continuà amb el seu fill Manuel Vallhonrat fins a l'abril de 1920, en què la societat es va dissoldre.

Tot seguit a la dissolució de la societat, Manuel Vallhonrat emet una circular en què notifica que continuarà pel seu compte la fabricació i venda de gènere de punt en el carrer Mitjà del Passeig, 26, i que ha atorgat poders comercials a la seva muller, Adelaida Costa i Arch.

Manuel Vallhonrat i Comerma, hereu i únic fill mascle de Gaietà Vallhonrat, va ser nomenat el 20 de gener de 1931, regidor pels majors contribuents per cobrir altres nomenats que havien renunciat, cosa que també va fer ell. Els nomenaments i les renúncies de regidors a l'Ajuntament de la postdictadura de Primo de Rivera va ser una constant fins a les eleccions de l'abril de 1931, que com és sabut van portar la República a Espanya. Adelaida Costa, la muller de Manuel Vallhonrat, era filla de l'industrial Domènec Costa i Molins, soci primer de la fàbrica de teixits *Bosch, Duran i Costa* i després del pentinatge de *Llanes Costa i Arch* (vegeu els suplementos números 106 i 68 i el 77).

Manuel Vallhonrat munta una indústria amb un volum similar a la dels seus ex-socis, els Sañé. El 1929 donava feina a 5 homes i 44 dones i participà en l'Exposició Internacional d'aquell any a Barcelona, així com a la de Lió el 1930. L'esclat de la Guerra Civil el 1936 però, va tenir conseqüències dramàtiques per a Manuel Vallhonrat. El 24 de juliol va ser detingut amb 7 destacats terrassencs més per un grup de revolucionaris descontrolats a Can Prat de Matadepera i tots van ser assassinats tot seguit a la carretera de Talamanca. Eren dels primers en una llarga llista de crims que es perllongaria uns quants mesos, fins que el govern republicà aconseguí gradualment tornar a controlar l'ordre públic.

Manuel Vallhonrat, igual que el seu pare, només va tenir un fill mascle, Domènec Vallhonrat, que el setembre de 1937 aconseguí sortir de la zona republicana per passar a l'Espanya nacional, on amb 19 anys s'incorporà al seu exèrcit. La guerra li va costar dues ferides i se li van concedir les medalles de Campaña i la Creu Roja. Acabada la guerra, s'emancipà i el gener de 1942, amb només 22 anys, es va fer càrrec, com a titular, de la fàbrica del pare, que a partir d'aleshores s'anomenà **Fill de Manuel Vallhonrat**, i atorgà poders mercantils a la seva mare, Adelaida Costa, i a Francesc Solà i Arfèlix. La mare, Adelaida, hi tenia una aportació comanditària de 400.000 pessetes amb un 5% dels guanys que tres anys després va canviar per un préstec a interès fix.

El 1941 Domènec Vallhonrat s'havia casat amb Lluïsa Cistaré i Calsina, filla del conegut metge Lluís Cistaré i Vázquez i de Josepa Calsina Guillemot, ambdós afiliats abans de la Guerra Civil a Renovación Española. El Dr. Cistaré ja ho havia estat a la Unió Monàrquica Nacional (UMN). Durant la guerra, va lluitar amb l'exèrcit nacional en les milícies de FET i de les JONS.

A Fill de Manuel Vallhonrat treballaven el 1945 una vuitantena de persones. Amb les oscil·lacions típiques del ram tèxtil, alternà èpoques de crisi amb altres de molt favorables, fins que la crisi implacable del sector a mitjan dècada dels setanta l'afectà plenament com ho havia fet als Sañé, a qui encara va sobreviure un parell d'anys. El maig de 1968, però, després d'un expedient de crisi i sense deixar deutes, la fàbrica va tancar.

RAFAEL COMAS